

Økonomisk politik for Stevns Kommune 2018-2022

Indledning

Den økonomiske politik for Stevns Kommune er et udtryk for de grundlæggende pejlemærker for den økonomiske styring i kommunen. Formålet med politikken er at sikre den kortsigtede og langsigtede planlægning af den ønskede udvikling i Stevns Kommune. Den økonomiske politik behandles hvert år i Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen i forbindelse med budgetlægningen og omfatter indeværende år og alle 4 år i kommende budgetperiode (Økonomisk politik for Stevns Kommune 2018-2022 behandles i ØU d. 27. februar og i KB d. 1. marts 2018).

Den økonomiske politik indeholder følgende økonomiske holdepunkter, som Kommunalbestyrelsen i Stevns Kommune lægger vægt på i den økonomiske styring:

1. Det politiske grundlag for økonomisk politik
2. Økonomiaftalen mellem KL og regeringen
3. Kassebeholdningens størrelse
4. Overskud på den løbende drift – den strukturelle balance
5. Niveau for anlægsrammen
6. Gældens størrelse og låneoptagelse
7. Balancekatalog
8. Befolkningsprognose
9. Budgetversioner
10. Særlige budgetområder
11. Tekniske korrektioner af budgettet
12. KL's fremskrivning
13. Udvalget disponering af budgetmidler (Kompetence-/bevillingsniveau)
14. Direktionens budgetforslag

Det politiske grundlag for økonomisk politik

Drift

Den økonomiske politik skal overholdes, så tillægsbevillinger undgås. I modsat fald skal der altid foreslås alternativ finansiering.

På serviceudgifter inden for servicerammen overholder de enkelte fagudvalg deres budgetter, eventuelle overskridelser på enkelte områder skal finansieres inden for eget budget. Hvis dette ikke er muligt kan udvalget via Økonomiudvalget søge dækning via en bufferpulje, der kan imødegå svært styrbare områder. Stevns Kommune skal således bestræbe sig på at overholde det budget for serviceudgifter inden for servicerammen, som indmeldes i forbindelse med budgetvedtagelse og i forbindelse med den faseopdelte budgettering under KL.

På overførselsområdet og serviceudgifter uden for servicerammen, skal økonomien og ikke mindst de tilhørende aktiviteter og resultater følges tæt, men det forudsættes, at der kan ydes tillægsbevillinger efter behov eftersom udgifterne i hovedsagen er lovbundne. I forbindelse med budgetopfølgningerne skal ØU tage stilling til om der af hensyn til udviklingen i den samlede økonomi skal iværksættes kompenserende foranstaltninger.

Anlæg

På anlægsområdet skal tillægsbevillinger ligeledes undgås, men de kan tiltrædes, hvis der er tale om fremrykninger af aktiviteter fra overslagsårene eller uafværgelige merudgifter. Der skal dog i forbindelse med budgetopfølgningerne, søges fundet finansiering til de øgede udgifter ved at udskyde andre projekter til kommende år eller helt sløjfe hele eller dele af planlagte projekter. Stevns Kommune skal således bestræbe sig på at overhol-

de det anlægsbudget, som indmeldes i forbindelse med budgetvedtagelse og i forbindelse med den faseopdelte budgettering under KL.

Økonomaftalen mellem KL og regeringen

KL og regeringen forhandler hvert år en aftale om kommunernes økonomi. Aftalen fastlægger bl.a. rammer for serviceudgifterne, den kommunale skatteudskrivning og rammer for anlægsudgifterne. Disse rammer fastsættes for kommunerne under ét. Hvis kommunerne samlet set ikke overholder økonomaftalens rammer, får det økonomiske konsekvenser for kommunerne via det betingede bloktilskud eller skattesanktion.

Stevns Kommune vil bidrage til at overholde økonomaftalen, ikke mindst ved at holde de vedtagne budgetter.

Kassebeholdningens størrelse

Likviditet er et udtryk for hvor mange penge, der ligger i kommunens kasse. Stevns Kommunes kassebeholdning skal som minimum have nok kapacitet til at dække de løbende betalinger og bære statslige indgreb og uforudsete begivenheder. Kassekreditreglen indebærer, at den gennemsnitlige likviditet for de sidste 365 dage ikke på noget tidspunkt må være under 0. Dvs. at kommunens likvide aktiver skal overstige kommunens kortfristede lån i form af kassekreditter m.m. Økonomi- og indenrigsministeriet anbefaler en likviditet på minimum 3 % af de samlede bruttodrifts- og anlægsudgifter, hvilket svarer til en likviditet på cirka 50 mio. kr. for Stevns Kommune.

Målsætningen i Stevns Kommune - anbefalet af Direktionen og Økonomi - er en gennemsnitlig minimums likviditet på cirka 80 mio. kr. opgjort efter kassekreditreglen. Formålet med dette er, at sikre at kommunen er solvent (betalingsdygtig) også ved ekstraordinære hændelser.

Den gennemsnitlige likviditet jf. kassekreditreglen udgør i Stevns Kommune i 2017 ca. 183 mio. kr., og ultimo 2017 udgør de likvide beholdninger ca. 221 mio. kr.

Overskud på den løbende drift – den strukturelle balance

Stevns Kommune har fortsat fokus på en sund økonomi. Den strukturelle balance bør både i budgetåret og i overslagsårene vise et overskud, som kan finansiere prioriterende anlægsinvesteringer, og som er robust overfor økonomiske konjunkturudsving. Den strukturelle balance er en sammentælling af skatteindtægter, tilskud fra staten/udligning, driftsudgifter, renter og afdrag.

	2019	2020	2021	2022
	Budgetår		Overslagsår	
- Indtægter via skatter og bloktilskud				
+ Drift (Overførselsområdet og serviceudgifter)				
+ Renter og afdrag				
+/- Strukturel balance (- = overskud / + = underskud)	Overskud – også i overslagsårene...			
+ Anlæg				
+/- Brugerfinansierede område				
+/- Årets resultat (- = overskud i kassen / += underskud træk på kassen)				

Stevns Kommune har som målepunkt, at have overskud på den strukturelle balance. Et overskud, som er tilstrækkeligt til at dække prioriterede anlægsinvesteringer. Strukturel balance for Stevns Kommune er budgetteret til et overskud på cirka 57 mio. kr. i 2018 og resultatet medfører en forøgelse af de likvide aktiver på ca. 10 mio. kr. jf. det oprindelige budget 2018.

Niveau for anlægsrammen

Der skal sikres midler til de ønskede anlægsinvesteringer. Den maksimale størrelse af anlægsinvesteringer fastsættes under hensynstagen til økonomaftalen. Der skal også tages hensyn til et realistisk ambitionsniveau for projekternes gennemførelse og til overførsler af anlægsmidler mellem årene. Anlægsopgaverne bør ses med "det lange lys", dvs. med et langsigtet perspektiv og ikke mindst deres tværgående værdi. Dette bl.a. for at und-

gå eventuel silotækning indenfor områderne. Det betyder også, at Kommunalbestyrelsen kan planlægge investeringer ud i overslagsårene, og politisk aftale, at de er bindende.

Stevns Kommune har i 2018 budgetteret med en bruttoanlægsramme på 50 mio. kr. (46,7 mio. kr. netto). Direktionen og Økonomi anbefaler et anlægsniveau på cirka 50 mio. kr. årligt i de kommende år, således at overskuddet på strukturel balance kan finansiere anlæg også på længere sigt. Et sådant niveau vil sammen med den aktuelle kassebeholdning give mulighed for, at Stevns Kommune kan afholde eventuelle ekstraordinære anlægsudgifter.

Gældens størrelse og låneoptagelse

Som udgangspunkt har kommunerne ikke direkte låneadgang til alle anlægsinvesteringer. Stevns kommune har jf. lånebekendtgørelse låneadgang til anlægsinvesteringer, som jf. lovgivningen er energibesparende foranstaltninger. Derudover kan der komme nye lånepuljer jf. økonomiaftalen, som kommunerne kan søge til særlige anlægsinvesteringer. P.t. forventes således ikke større muligheder for låneoptagelse i 2018-19.

Langfristet gæld er et begreb, der dækker over kommunens gældsætning på længere sigt. Stevns Kommunes langfristede gæld udgør cirka 8.000 kr. pr. indbygger (fratrasket den gæld, der vedrører ældreboliger). Det niveau må anses som fuldt forsvarligt, idet hovedparten af de øvrige kommuner har en højere gæld..

Stevns Kommune skal vurdere behovet for låneoptag i forbindelse med budgetlægningen. Økonomi kan generelt ikke anbefale yderligere låneoptagelse da kassebeholdningen er høj og lav gæld øger frihedsgraden i de kommende år. Betaling af renter og afdrag forventes med den nuværende låneoptagelse at stige i de kommende år.

Balancekatalog

Der udarbejdes et balancekatalog med besparelsesforslag på ca. 10 mio. kr. til budget 2019 - svarende til cirka 1 % af alle udvalgs serviceudgifter inden for servicerammen. Forslagene forelægges sammen med version 1 for udvalgene i maj. Det kan senere i processen komme på tale, at udarbejde yderligere balanceforslag.

Centrene kan både af egen drift og efter input fra udvalgene også fremlægge balanceforslag, der omfatter serviceudgifter uden for servicerammen og forslag på overførselsområdet.

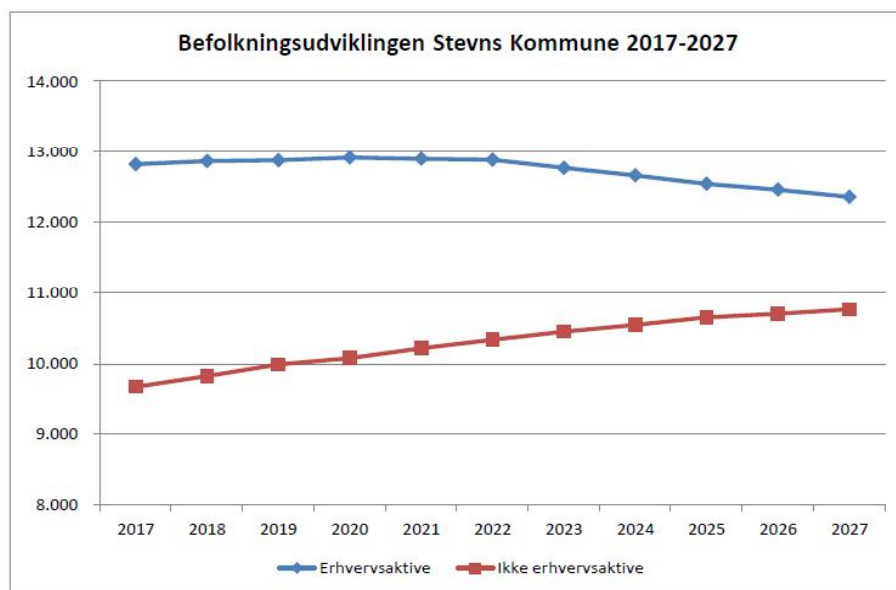
Formålet med forslagene i balancekataloget er, at de kan tages i anvendelse hvis der bliver behov for råderum til merudgifter, overholdelse af økonomiaftalen, mulighed for omprioriteringer m.m.

Det samlede budget, inklusive balancekatalog behandles i fagudvalgene i maj måned og sendes i høring i MED-udvalg og høringsberettigede organisationer.

Befolkningsprognose

Den forventede udvikling i befolknings sammensætningen i Stevns Kommune vil kunne sætte økonomien under pres på sigt. Befolkningsprognosen viser, at antallet af erhvervsaktive er forholdsvis stabilt frem til år 2022, hvorefter antallet falder frem mod 2027. Antallet af de ikke erhvervsaktive stiger gennem hele perioden - en vækst på 11 procent.

Ændringer i demografien - befolkningens sammensætning - har konsekvenser for kommunens økonomi. Den forventede udvikling betyder, at kommunen får færre skatteydere og flere borgere, der typisk gør brug af den kommunale service – unge og ældre, hvilket vil medføre en større forsørgerbyrde. Som nævnt nedenfor, tages der højde for den demografiske udvikling i de fremlagte budgetter.

Budgetversion 1

Budgetprocessens udarbejdelse af budgetversion 1, som forelægges udvalgene i maj, tager udgangspunkt i basisbudget for 2019, som blev vedtaget i forbindelse med budgettet for 2018 (budgetoverslagsår 1).

Version 1 af budgettet udgøres således af basisbudgettet og specifikationer af:

1. Ændringer i overførselsudgifterne
2. Ændringer inden for vedtaget serviceniveau
3. Demografiske ændringer
4. Lov- og cirkulæreændringer
5. Ændringer ud over vedtaget serviceniveau
6. Afledte driftsudgifter
7. Balanceforslag
8. Anlægsforslag

Ændringer til nr. 1 til 3 synliggøres og indarbejdes i budgettet. Ændringer til nr. 4 til 8 forelægges til politisk prioritering.

Budgetversion 2

Som budgetversion 1, men med følgende ændringer og tilføjelser:

1. Revurdering af budget på overførselsudgifter, ændringer inden for vedtaget serviceniveau og demografiske ændringer.
2. Indarbejdelse af Økonomaftalens konsekvenser
3. Nye forslag (anlæg og service)

4. Nye balanceforslag
5. Angivelse af samlet mål for servicerammen og anlægsrammen i Stevns Kommune i budget 2019

Punkt 5 i form af indstilling fra Direktionen til ØU (formentlig til ØU's møde den 19. juni 2018, men det afhænger af hvornår Økonomiaftalen bliver indgået).

Særlige budgetområder

På områderne "udsatte børn og unge" og "voksne handicappede" budgetteres på baggrund af kendte sager. Det vil sige, at budgetterne ikke uden uventet afgang af borgere og foranstaltninger, kan rumme tilgang af nye sager. I de seneste år har Kommunalbestyrelsen valgt at afsætte en bufferpulje blandt andet til imødegåelse af nye sager og foranstaltninger.

Tekniske korrektioner af budgettet

Mindre tekniske korrektioner gennemføres administrativt i forbindelse med budgetprocessen.

KL's fremskrivning

Budgettet udarbejdes altid i indeværende års priser og fremskrives derefter med KL's vejledninger fremskrivningssatser.

Kompetence-/bevillingsniveau

De politiske udvalg kan omprioritere indeværende års budget inden for de enkelte politikområder på driftsbudgettet. Hvis et udvalg ønsker at omprioritere på tværs af politikområder, så skal det godkendes i ØU og KB. Ændringer i anlægsbudgettet og eventuelle omprioriteringer mellem drift og anlæg skal ligeledes godkendes af ØU og KB.

Direktionens budgetforslag

På Økonomiudvalgets møde 28. august kan Direktionen fremlægge et budgetforslag, som afspejler de rammer, der er beskrevet i nærværende økonomiske politik. Direktionen undlader at fremlægge et sådant forslag, hvis der til mødet den 28. august kan fremlægges et politisk budgetforslag som - eventuelt med mindre ændringer - kan forventes vedtaget ved budgettets andenbehandling i Kommunalbestyrelsen. Borgmesteren afgør dette efter drøftelse med Direktionen.

Budgetproces og tidsplan budget 2019-2022

Evaluering af budgetproces 2018

Økonomi har gennemført evaluering af budgetproces 2018 med fagudvalgene. Hovedessensen i fagudvalgene er en generel tilfredshed med budgetprocessen.

Af ønsker til tiltag kan nævnes:

- Øget medarbejderinddragelse ved café-møderne
- Ønske om tematisering ved café-møderne, eventuelt færre møder, på tværs af udvalg
- Mere kvalitet i fagudvalgsbehandlingen ved august-møderne, herunder inddragelse af centrene og centercheferne

Kort uddybende notat om evaluering og forslag til ny budgetproces findes som bilag 1.

Overordnet tidsplan for budget 2019-2022

27. februar	ØU Godkendelse af økonomisk politik, budgetopfølgning 2018 og økonomiske politik og proces 2019.
5. - 7. marts	Fagudvalg drøfter rammen, indhold og pejlemærker for budget 2019.
13. marts	HovedMed afholder møde med Økonomiudvalget
18. - 23. april	Afholdelse af Café-møder.
April/maj	De relevante centre afgiver bemærkninger til udvalgte indkomne forslag
14. - 22. maj	Fagudvalg drøfter resultat af Udvalgscaféer + Budgetforslag 2019.
17. maj - 8. juni	Udvalgenes prioriterede budgetforslag sendes i høring i MED-organisation, skolebestyrelser, daginstitutionsbestyrelser, ældre- og handicapråd m.fl.
Medio juni	Økonomiaftale med regeringen forventes at foreligge. KL afholder orienteringsmøder.
27. juni	KB Temamøde med resultat af Budgetforslag 2019 version 1 inkl. orientering om KL-aftale.
16. august	Politisk budgetforslag eller evt. Direktionens forslag til budget forelægges KB-9.
20. - 22. august	Fagudvalg behandler Budgetforslag 2019 med revurdering, som indarbejdes i version 2.
28. august	ØU behandler Budgetforslag version 2 - videresender til KB 1. behandling. Fagudvalgenes anbefalinger vil blive eftersendt, idet fagudvalgene ikke har afholdt møder, når dagsordenen til ØU sendes.
6. september	1. behandling af budgetforslag 2019.
25. september	Kl. 12 Sidste frist for ændringsforslag til Budget 2019 fremsendes til administrationen.
12. oktober	2. behandling af og vedtagelse af Budget 2019.

Overordnet tidsplan for budgetopfølgninger 2018

Ultimo februar budgetopfølgning 1 (behandles i udvalgene i april)

Ultimo maj budgetopfølgning 2 (behandles i udvalgene i august)

Ultimo september budgetopfølgning 3 (behandles i udvalgene i november)

BILAG 1

BUDGETPROCES BUDGET 2019-2022 – STEVNS KOMMUNE

I det nedenstående beskrives udkast og tidsplan for budgetprocessen for Budget 2019-2022. Processen er fastlagt på baggrund af den politiske evaluering af budgetprocessen, der blev gennemført i 2017, suppleret med administrationens erfaringer og input.

Evaluering af sidste års budget

Overordnet set var der tilfredshed med budgetprocessen der førte til vedtagelse af Budget 2018. Særlig tilfredshed var der med afholdelse af café møderne i foråret 2017, dog med det ønske, at der sker en yderligere inddragelse af medarbejdere og fagpersoner på møderne. Et andet gennemgående ønske var mere dybdegående fagudvalgsbehandling af budgettet, inden de endelige politiske forhandlinger. Endelig var der konstatering af udfordringerne ved at have et budget klar, inden konsekvenserne af økonomiaftalen mellem KL og regeringen gennemregnet og beskrevet.

Ovenstående danner baggrund for forslaget til budgetprocessen i 2018.

FORSLAG TIL NY BUDGETPROCES

Februar - Godkendelse af økonomisk politik og budgetproces

Efter godkendelse af den økonomiske politik, nærværende budgetproces og tidsplan i februar. Her fastlægges også de politiske ønsker til udarbejdelse af størrelsen af balancekatalog, anlægsramme m.v.

Marts - De første politiske pejlemærker for budgettet

Fagudvalgene drøfter ramme, indhold og politiske pejlemærker for budget 2019 på møderne i marts. Der åbnes op for at man kan komme på banen med input og visioner for det kommende års budget fra politisk side. Møderne danner også udgangspunkt for indholdet af Café møderne i april.

April – Café møder, inddragelse og debat

Café møderne fastholdes som et vigtigt element, hvor udvalgenes drøftelser, samt input fra medarbejdere og organisationen bringes i spil. Café møder i 2018 foreslås ikke udvalgsopdelt, men i stedet tematiseret på baggrund af politiske ønsker. Flere temaer kan bringes i spil, eller opdeles i for eksempel hovedtemaerne "velfærd" henholdsvis de "tekniske/planmæssige" områder. Der skal arbejdes med såvel nye initiativer som med besparelsesforslag. Efter afholdelse af Café møderne samler administrationen input, refleksioner og konklusioner og materialet fremlægges på de kommende udvalgmøder.

Maj - Fagudvalgenes første behandling og høring

I maj måned foretages den første udvalgsbehandling af Budgetforslag 2019, de forskellige delforslag, input fra café møderne og balanceforslag behandles. Udvalgenes første behandling danner baggrund for høring blandt medorganisationer, skole- og daginstitutionsbestyrelser m.fl. i perioden 17. maj til 8.juni.

Juni – Økonomiaftale og KB-temamøde

I juni afholdes KB-temamøde hvor der samles op på budgetprocessen. Administrationen orienterer om økonomiaftalen mellem KL og regeringen og de umiddelbare konsekvenser for budget 2019. Der samles op på fagudvalgenes behandling af budgetforslag 2019, café møderne, og høringsvar.

Juli – Sommerferie

August – Fagudvalgenes revurdering af budgettet og ØU videresender til 1. behandling.

Efter sommerferien kendes de økonomiske konsekvenser af Regeringsaftalen og budgettet behandles i fagudvalgene. Nye forslag fra foråret underlægges udvalgenes stillingtagen. Økonomiudvalget samler op behandlingen i fagudvalgene og fremsender på baggrund heraf et Budgetforslag for 2019 til 1. behandling i KB. Økonomiudvalget tager udgangspunkt i enten et politisk fremlagt budgetforslag eller et budgetforslag fra direktionen (se nærmere herom i Økonomisk politik side 5)

September – 1. behandling og sidste frist for ændringsforslag

Den 6. september 1. behandles budgettet for Budget 2019-2022 i Kommunalbestyrelsen

Den 25. september kl. 12. er sidste frist for ændringsforslag til Budget 2019-2022.

Oktober – 2. behandling af Budget 2019-2022

Den. 12. oktober 2. behandles budgettet for 2019-2022 og budgettet vedtages endeligt inklusiv evt. indkomne ændringsforslag.